

[Lysholm Christensen]

skridtspartiet fik anledning til at luften sine synspunkter så tydeligt her, for der er jo desværre en menighed også for de synspunkter i vort land. Men nu fik vi jo debatten, og så må vi glæde os over, at de fleste af Folketingets partier kan stå sammen om en dagsorden, som forhåbentlig kan munde ud i nogle gode initiativer til bekæmpelse af racismen.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg vil gerne takke ordførerne for de bidrag, de har givet til at få belyst de alvorlige problemer, som nu er så åbenbare og aktuelle i en række andre europæiske lande, og som vi har set begyndende tegn på også i vort eget samfund.

Jeg tror, at alle, eller næsten alle, er enige om, at vi må tage stærkt afstand fra racisme og tendenser til fremmedhad. Det er ikke noget, som skal finde klangbund i det danske samfund.

Men så kan vi vel i øvrigt slå fast, at vi har en række reale problemer, som vi skal prøve at løse bedre i fremtiden, end vi har magtet hidtil. I den forbindelse vil jeg sige, at det, det drejer sig om, er at stille velformulerede krav til os selv som samfund, dvs. krav til vores regering, vores Folketing, vores forvaltning, kommunerne, alle som bærer et ansvar eller et medansvar for, at integrationen har gode kår.

På den anden side skal vi også turde stille krav til indvandrerne. Vi gør dem ikke en tjeneste ved at gøre det for let at være passiviserede og uvillige over for integrationen i for lang tid.

Der er en lang række undersøgelser til rådighed for os om, hvordan det er gået indvandrere i det danske samfund. Socialforskningsinstituttet har foretaget sådanne undersøgelser, Indenrigsministeriet har, og andre, og det er værdifuld læsning. Det er også lidt deprimerende læsning.

Jeg tænker, hvis jeg må nævne et eksempel, på et af trækkene i Socialforskningsinstituttets undersøgelser, som særlig retter sig mod, hvordan det er gået andengenerationen af indvandrere, dem, hvis forældre kom hertil engang, og som så som anden generation vokser op i det danske samfund. Og hvordan klarer så de sig? Der er opmuntrende eksempler, men der er gennemgående en trist tendens i tallene. Vi taler her om unge på 18-25 år, som har tilbragt

størstedelen af deres barndom og ungdom her hos os, og det har de gjort fuldt legalt, det har de gjort, fordi deres forældre i sin tid blev anerkendt enten som indvandrere eller, hvilket jo især har været aktuelt i de senere år, som asylsøgende, som flygtninge.

Der er grupper af indvandrere, for hvem det gælder, at alt, alt for få i endog andengenerationen er i erhverv eller under uddannelse. Det gælder meget typisk de unge kvinder. Det kan have flere grunde. Jeg tror, at en af grundene er en tendens til – og den er jo forståelig – at man fastholder sit kulturmønster og sine adfærdstræk fra det samfund, man kom fra; man søger at fastholde det i det ny samfund, man nu bor i, og det kan for mange indvandrergrupper vedkommende føre til, at de unge kvinder ikke sættes under uddannelse eller i job. Det tager tid at ændre, men det er vigtigt at få det ændret, for ellers tror jeg, der skabes ulykkelighed både for andengenerationen og for tredjegerationen og måske længere tid endnu.

Det er et spørgsmål om at stille krav til indvandrerne om i hvert fald op til en vis grænse at forstå, at det er vigtigt med en form for indlevelse og tilvænning i forhold til det nye samfunds vilkår.

Der er grupper af indvandrere, for hvem det gælder, at her er der i anden generation dobbelt så mange børn, der nu er blevet voksne, som lever af bistandshjælp, sammenlignet med det gennemsnitlige for unge i det danske samfund. Her er nogle problemer, som sikkert er kultur- og adfærdsbetingede, og som vi må arbejde i et samarbejde. Det er helt typisk for andengenerationen, at de fleste har kortere skoleuddannelse end børn af danske forældre. Her er noget, der skal bearbejdes, for ellers får vi ulykkelighed.

Der er for resten også glædelige undtagelser, og i den sammenhæng viger jeg ikke tilbage for at nævne den gruppe, der er tale om, for det er så positivt. Jeg tænker på pakistannerne. Der er tal, som viser, at der blandt de unge pakistanner er lige så mange, der tager studentereksamen, som der er blandt danske unge. Og endnu mere opmuntrende: Der er en vurdering, som peger på, at i løbet af ganske få år vil der være flere af disse unge end af de danske unge, som tager studentereksamen. Det kan altså gøres, det er derfor, jeg fremhæver det; det kan